



> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer  
der Staten-Generaal  
Postbus 20017  
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

Rijnstraat 8  
2515 XP Den Haag  
Postbus 20901  
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000  
F 070-456 1111

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/250918

**Bijlage(n)**  
2

Datum 24 september 2021  
Betreft Geannoteerde agenda Milieuraad 6 oktober te  
Luxemburg

Geachte voorzitter,

Hierbij bieden wij u, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Infrastructuur en Waterstaat, de geannoteerde agenda aan van de Milieuraad van 6 oktober, zoals deze aan de Tweede Kamer is verzonden.

Daarnaast wordt u geïnformeerd over de Nederlandse inbreng in het kader van de publieke consultatie over EU-strategie voor duurzaam textiel. Deze inbreng is als bijlage bijgevoegd.

Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S.P.R.A. van Weyenberg

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT – KLIMAAT EN  
ENERGIE,

D. Yeşilgöz-Zegerius



> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal  
Binnenhof 4  
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

Rijnstraat 8  
2515 XP Den Haag  
Postbus 20901  
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000  
F 070-456 1111

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/249977

**Bijlage**

1

Datum 24 september 2021  
Betreft Geannoteerde agenda Milieuraad 6 oktober te  
Luxemburg

Geachte voorzitter,

Hierbij doen wij u de geannoteerde agenda van de Milieuraad van 6 oktober te Luxemburg toekomen, mede namens de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de minister van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Daarnaast wordt u geïnformeerd over de Nederlandse inbreng in het kader van de publieke consultatie over EU-strategie voor duurzaam textiel. Deze inbreng is als bijlage bijgevoegd.

De inhoud van deze geannoteerde agenda geeft de meest recente stand van zaken weer. Mocht de agenda op belangrijke punten veranderen, dan zullen wij u hierover tijdens het commissiedebat over de Milieuraad op 29 september informeren. Het kabinet is voornemens deel te nemen aan de Raad, mits de ontwikkelingen met betrekking tot COVID-19 dit toelaten.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S.P.R.A. van Weyenberg

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT – KLIMAAT EN  
ENERGIE,

D. Yeşilgöz-Zegerius

## I. GEANNOTEEERDE AGENDA MILIEURAAD

Op de voorlopige agenda van de Milieuraad staat een aantal voorstellen die onder het 'Fit for 55'-pakket (Ff55) vallen, Raadsconclusies over de UNFCCC COP26 voorbereidingen en een eerste gedachtewisseling over de EU-bossenstrategie. Onder het agendapunt Diversen staat het verslag over de implementatie van de Biocidenverordening.

Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat

Ons kenmerk  
IenW/BSK-2021/249977

### Fit for 55

Op 14 juli jl. heeft de Commissie het '*Fit-for-55*' (Ff55) pakket gepresenteerd, bestaande uit verschillende wetsvoorstellen en een overkoepelende mededeling. Deze voorstellen zijn onderdeel van de Europese Green Deal en geven invulling aan de wettelijke verplichting van de EU om in 2030 ten minste netto 55% broeikasgasemissiereductie te realiseren ten opzichte van 1990. Dat is een noodzakelijke stap op weg naar klimaatneutraliteit in 2050 in de EU. Tijdens de Raad vindt de eerste formele bespreking van dit pakket plaats op politiek niveau.

De voorstellen uit het Ff55-pakket die op de voorlopige agenda van de Milieuraad staan, zijn een eerste gedachtewisseling over de herziening van het EU-emissiehandelsstelsel (ETS), inclusief de uitbreiding naar zeevaart en een nieuw ETS voor de gebouwde omgeving en wegtransport (ETS-BRT), de herziening van de *Effort Sharing Regulation* (ESR), de herziening van de landgebruiksverordening (LULUCF), de verordening voor CO2-normen voor voertuigen en het *Social Climate Fund* (SCF). Over de specifieke voorstellen is uw kamer op 17 september jl. nader geïnformeerd middels een Kamerbrief<sup>1</sup> en BNC-fiches<sup>2</sup>.

### Inzet Nederland

Het kabinet verwelkomt het Ff55-pakket dat het juridisch bindende doel van ten minste 55% broeikasgasreductie in 2030 in de praktijk moet brengen. Door de hogere ambitie te koppelen aan concrete maatregelen geeft de EU ook mondiaal een duidelijk signaal af in aanloop naar COP26 in november in Glasgow en voert het de druk op richting niet-EU landen om ook hun nationale doelstellingen te verhogen. Het kabinet is voorstander van een effectief en ambitieus Europees klimaatbeleid. Een Europese aanpak voor het klimaatbeleid is immers vaak (kosten)effectiever dan een nationale aanpak, ook gezien het grensoverschrijdende effect van broeikasgasuitstoot. Het kabinet verwelkomt daarom dat er een breed en ambitieus pakket van samenhangende voorstellen is gepresenteerd. Daarbij is het van belang dat het hele pakket in samenhang garandeert dat de juridische verplichting van ten minste netto 55% reductie in 2030 uit de Europese Klimaatwet<sup>3</sup> wordt behaald, en hierbij oog blijft voor draagvlak en uitvoerbaarheid.

<sup>1</sup> Kamerstukken II 2020/21, 15864

<sup>2</sup> ETS: Kamerstukken II 2020/21, 34094 en 34095

ESR: Kamerstukken II 2020/21, 34096

LULUCF: Kamerstukken II 2020/21, 34097

CO2 normen voertuigen: Kamerstukken II 2020/21, 15885

SCF: Kamerstukken II 2020/21, 34100

<sup>3</sup> Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ("Europese klimaatwet").

Een meer gedetailleerde positiebepaling per voorstel vindt u in de BNC-fiches en de kamerbrief met overkoepelende uitgangspunten voor de Nederlandse inzet die u 17 september jl. heeft ontvangen.

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

#### *Indicatie krachtenveld*

De posities van de lidstaten moeten zich nog vormen. Veel lidstaten hebben nog een studievoorbehoud. Het krachtenveld zal waarschijnlijk ook verschillend zijn per voorstel. Samen met de kopgroep van klimaatambitieuze lidstaten zal het kabinet in blijven zetten op aanscherping van het ETS en EU-bronbeleid. De meeste lidstaten verwelkomen het ambitieniveau van het pakket en benadrukken de samenhang van de voorstellen. De meeste lidstaten steunen ophoging van de ESR om deze in lijn te brengen met het overkoepelende doel. Een aantal lidstaten wil daarbij dat de ESR-opgaves meer convergeren met het oog op klimaatneutraliteit in 2050, andere lidstaten willen juist dat deze sterker op basis van BBP/capita worden bepaald. Bij de uitbreiding ETS-BRT zijn er lidstaten zowel voor als tegen, maar zijn definitieve posities nog niet helder, terwijl de aandacht voor de sociale dimensie toeneemt.

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/249977

Onder de lidstaten lijkt verdeeldheid te zijn over verschillende aspecten van het LULUCF-voorstel. Zo pleiten met name bosrijke lidstaten voor verruiming van de mogelijkheden om bossen in te zetten om CO<sub>2</sub>-uitstoot te compenseren.

Er is daarnaast eveneens verdeeldheid in de Raad over de CO<sub>2</sub>-emissiestandaarden voor lichte voertuigen. Het kabinet heeft met een kopgroep gepleit voor een ambitieuzere inzet en een uitfaseerdatum per 2030, waarbij er echter ook een groep lidstaten is die naar verwachting het voorstel van de Commissie al te ambitieus vindt en mogelijk zal inzetten op een latere uitfaseerdatum (2040).

#### **Vorbereiding UNFCCC COP26**

Het Sloveens voorzitterschap is voornemens om tijdens de Milieuraad Raadsconclusies aan te nemen over de voorbereidingen voor UNFCCC COP26. In die Raadsconclusies staan de belangrijkste boodschappen waarmee de EU in november naar COP26 in Glasgow gaat. De hoofdboodschap van deze Raadsconclusies is en blijft dat meer ambitie nodig is, met name door de grote uitstoters, op zowel mitigatie als op adaptatie. Het recente rapport van de *Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)*<sup>4</sup> onderstreept de urgentie van die boodschap. De Europese Commissie roept daarom alle landen die dat nog niet gedaan hebben op, om zo snel mogelijk nieuwe, ambitieuzere nationale vastgestelde doelstellingen (*Nationally Determined Contributions, NDCs*) in te dienen gericht op 2030, en een langetermijnstrategie gericht op klimaatneutraliteit rond 2050.

Daarnaast wordt het belang onderstreept van klimaatadaptatie en wordt in dat verband verwezen naar de EU-Klimaatadaptatiestrategie en het doel van de EU om in 2050 klimaatbestendig te zijn, maar ook naar de verschillende initiatieven van lidstaten gericht op het versterken van de weerbaarheid van partnerlanden.

---

<sup>4</sup> IPCC Sixth Assessment Report 2021.

Het Verenigd Koninkrijk (VK) heeft als inkomend COP26 voorzitter aangegeven dat de afronding van het zogenaamde *Paris Rulebook* een van de belangrijkste opdrachten aan partijen zal zijn tijdens COP26. Dat zijn de besluiten waarmee landen uitvoering kunnen geven aan de afspraken uit de Overeenkomst van Parijs<sup>5</sup>, die grotendeels in 2018 in Katowice al zijn vastgesteld. Besluiten over de uitvoering van internationale samenwerking, o.a. via internationale markten, over de uitvoering van gemaakte rapportageafspraken en over gemeenschappelijke termijnen van NDCs resteren nog. Op dit laatste punt, de gemeenschappelijke termijnen voor NDCs, heeft de EU nog geen gezamenlijke positie.

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/249977

In de Overeenkomst van Parijs is afgesproken dat partijen na 2030 dezelfde termijn zullen hanteren voor hun NDCs. Een gemeenschappelijke termijn is belangrijk, omdat alle partijen daarmee op hetzelfde moment op een vergelijkbare manier uitleggen waar ze mee bezig zijn en wat hun beleidsvoornemens zijn. De twee opties die het meest genoemd worden, zijn een gemeenschappelijke termijn van 10 jaar of een gemeenschappelijke termijn van 5 jaar.

#### Inzet Nederland

Het kabinet steunt de prioriteit van inkomend COP voorzitter VK om het *Paris Rulebook* af te ronden en zal tijdens de Milieuraad op 6 oktober inzetten op een gemeenschappelijke termijn van NDCs van 5 jaar, omdat die het beste aansluit bij de ambitiecyclus van de Overeenkomst van Parijs en de vijfjaarlijkse algemene inventarisatie (de *Global Stocktake*). Dat betekent wat het kabinet betreft niet dat we iedere 5 jaar een nieuw EU-reductiedoel vaststellen, maar wel dat we iedere 5 jaar het Europees klimaatbeleid uitleggen.

#### Indicatie krachtenveld

De meeste lidstaten hebben aangegeven tevreden te zijn met de hoofdboodschappen in de Raadsconclusies. Alleen ten aanzien van de gemeenschappelijke termijnen voor NDCs lopen de posities uiteen, met een groep lidstaten die pleit voor een gemeenschappelijke termijn van 10 jaar, en een andere groep lidstaten die pleit voor een gemeenschappelijke termijn van 5 jaar. De komende tijd zal door het Sloveense EU-voorzitterschap geprobeerd worden om het wederzijdse begrip van de consequenties van de twee opties te vergroten, zodat tijdens de Milieuraad van 6 oktober een besluit kan worden genomen.

#### **EU-bossenstrategie**

Op 16 juli 2021 presenteerde de Commissie de mededeling over een nieuwe EU-bossenstrategie<sup>6</sup> voor 2030, in het kader van het Ff55-pakket. Ten aanzien van dit voorstel is uw kamer op 17 september jl. geïnformeerd middels een BNC-fiche<sup>7</sup>. De EU-bossenstrategie was al eerder aangekondigd in de Green Deal<sup>8</sup> en de EU-Biodiversiteitstrategie<sup>9</sup> voor 2030. De mededeling signaleert de belangrijke rol die bos in Europa kan spelen voor het realiseren van de doelen uit de Europese Green Deal. Uitbreiding en herstel van het huidige areaal bos in de EU, het veerkrachtiger maken en de bescherming van bossen zijn daarbij kernelementen van de voorgestelde strategie. Ook is er een noodzaak om een nieuwe balans te

<sup>5</sup> UNFCCC Overeenkomst van Parijs 2015.

<sup>6</sup> COM/2021/572 final.

<sup>7</sup> Kamerstukken II 2020/21, 34098

<sup>8</sup> Kamerstukken II 2019/20, 35377 nr. 1.

<sup>9</sup> Kamerstukken II 2019/20, 22112 nr. 2897.

vinden tussen de functies van bos voor klimaat, biodiversiteit en bio-economie. Daarnaast wordt in de mededeling geconstateerd dat de EU, met de huidige staat van de bossen en een veranderend klimaat, het gevaar loopt dat belangrijke ecosysteemdiensten die de bossen leveren onder druk staan en zonder ingreep in de nabije toekomst zullen afnemen.

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/249977

#### *Inzet Nederland*

Het kabinet verwelkomde al eerder de strategie in het kader van het verschijnen van de EU-Biodiversiteitsstrategie, evenals de voornemens om tot 2030 3 miljard bomen te planten en om alle resterende 'oerbossen' en oude bossen in Europa strikt te beschermen. De strategie sluit op veel punten aan op de nationale Bossenstrategie<sup>10</sup> (groei areaal bos, meer ruimte voor natuur in bossen, aandacht voor bomen buiten bossen en het ontwikkelen van hoogwaardige vraag naar hout waarmee koolstof langer vastgelegd wordt). Het kabinet zou wel graag beter in beeld willen zien wat de effecten zijn van de EU-bossenstrategie op bossen buiten de EU. Het ontbreekt echter nog aan concrete voorstellen om te voorkomen dat door de voorgestelde maatregelen om bossen in de EU te beschermen, de houtproductie mogelijk zal verschuiven naar derde landen. Het kabinet ziet graag dat de Commissie dergelijke concrete voorstellen zo spoedig mogelijk ontwikkelt.

#### *Indicatie krachtenveld*

Het krachtenveld wordt vooral gedomineerd door de bevoegdhedenkwestie. Bosbeleid is een nationale bevoegdheid. Het uitgebreide pakket van voorstellen in de strategie roept bij de meeste lidstaten, in het bijzonder de bosrijke lidstaten, vragen op ten aanzien van de bevoegdheden, en of de Commissie haar bevoegdheden niet te buiten gaat. Voor landen zoals Nederland, maar ook de EU, die zich inzetten om mondiale ontbossing een halt toe te roepen en primaire bossen expliciet te beschermen, is de bescherming van primair bos binnen de EU cruciaal voor de geloofwaardigheid van de EU. Dat standpunt zal niet door alle bosrijke landen gedeeld worden. Wel is er brede waardering voor de brede aanpak van de Commissie en de erkenning van de multifunctionele rol van bossen. Het krachtenveld zal duidelijker worden als het wetgevingsvoorstel dat is aangekondigd in de strategie is gepubliceerd (naar verwachting in het vierde kwartaal van 2021).

### **Diversen**

#### **- Biocidenverordening**

Dit AOB-punt betreft het verslag over de implementatie van de Biocidenverordening<sup>11</sup> dat op 7 juni 2021 door de Commissie is uitgebracht en vervolgens is aangeboden aan het Europees Parlement. De Commissie noemt als belangrijkste geconstateerde probleem de trage voortgang van de beoordeling van werkzame stoffen in het Reviewprogramma en de voortdurende vertragingen van de goedkeuring van werkzame stoffen en productautorisaties. Eind 2019 was 35% van het in 2000 gestarte programma uitgevoerd, terwijl de huidige deadline voor de afronding staat op 31 december 2024. De Commissie benadrukt dat hoe langer de voltooiing van het Reviewprogramma duurt, hoe langer biociden op de markt

<sup>10</sup> Kamerstukken II 2020/21, 33576 nr. 202.

<sup>11</sup> Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the implementation of Regulation (EU) No 528/2012 of the European Parliament and of the Council concerning the making available on the market and use of biocidal products.

van de Unie blijven, die niet op veiligheid en werkzaamheid zijn beoordeeld volgens de geharmoniseerde regels in de verordening. De trage voortgang ontmoedigt de industrie om te investeren in de ontwikkeling van veiligere werkzame stoffen en veiligere biociden. Als belangrijkste oorzaak van de vertraging ziet de Commissie het gebrek aan middelen bij de aangewezen autoriteiten van de lidstaten.

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/249977

Het verslag is gebaseerd op 1) de evaluatie door de Commissie van de rapportages van lidstaten uitgevoerd op basis van artikel 65 rapportages van de Biocidenverordening, die de feitelijke stand van zaken van de implementatie per lidstaat beschrijven en 2) onderzoeken naar implementatie van de Biocidenverordening in de Fact finding missies biociden (2017-2018), waarvan één ook in Nederland plaatsvond. Over de beleidsreactie naar aanleiding van deze missie bent u eerder per brief geïnformeerd<sup>12</sup>.

De Commissie heeft naar aanleiding van het verslag een brief geschreven aan de bewindslieden van de lidstaten, waarin het probleem van de achterstanden wordt geadresseerd en wordt gevraagd naar maatregelen van de lidstaten om zo goed mogelijk bij te dragen aan de doelen van de verordening.

Nederland levert een relatief grote bijdrage aan de Europese beoordelingscapaciteit. Echter, ook Nederland heeft achterstanden in de beoordeling van de werkzame stoffen. Het kabinet erkent dat tijdige afronding van het Reviewprogramma belangrijk is. De achterstanden ontstaan echter onder andere ook doordat de aanvragen, en daarmee de procedures steeds intensiever en complexer worden, bijvoorbeeld door tussentijdse veranderingen in wettelijke kaders of wetenschappelijke inzichten. Gezocht moet worden naar wegen om het proces te versnellen.

#### *Inzet Nederland*

In de Milieuraad zal Nederland aangeven het eens te zijn met de Commissie dat tijdige afronding van het Reviewprogramma belangrijk is om het doel van geharmoniseerde wet- en regelgeving op het gebied van biociden in Europa te realiseren. Daarnaast zal de Staatssecretaris van IenW schriftelijk reageren op de brief van de Commissie. Een afschrift hiervan zal tevens aan de Kamer worden gezonden.

#### *Indicatie krachtenveld*

Het probleem van de achterstanden speelt Europa breed. De voortgang van het proces wordt gedragen door een kleine groep landen die relatief veel capaciteit levert, zoals Nederland.

## **II. Publieke consultatie EU-strategie voor duurzaam textiel**

In mei 2020 startte de Commissie een publieke consultatie over de in het Europese CE-actieplan<sup>13</sup> aangekondigde strategie voor duurzaam textiel. De Nederlandse inbreng voor deze consultatie is als bijlage bijgevoegd. Nederland ziet op veel gebieden kansen om in Europees verband in te zetten op verduurzaming van de textielketen. Daarom ondersteunt Nederland een ambitieuze Europese

<sup>12</sup> Kamerstukken II 2019/20, 27858 nr. 510.

<sup>13</sup> COM(2020) 98 final.

textielstrategie. De consultatie zal als input dienen voor de strategie voor duurzaam textiel die de Commissie vermoedelijk in het vierde kwartaal van 2021 zal publiceren.

**Ministerie van  
Infrastructuur en  
Waterstaat**

**Ons kenmerk**  
IenW/BSK-2021/249977



# Nederlandse reactie op de consultatie EU textielstrategie

Link naar de consultatie: [EU-strategie voor duurzaam textiel \(europa.eu\)](https://europa.eu/eu-consultation/eu-strategy-for-sustainable-textiles)

## 1. TEXTIEL, EEN BELANGRIJKE SECTOR VAN DE EU-ECONOMIE DIE EEN GROTE ROL SPEELT IN HET HERSTEL

1.1. Hoe belangrijk, relatief gezien, zijn volgens u de volgende factoren om de duurzaamheid te bevorderen en tegelijkertijd de veerkracht en het concurrentievermogen van de textielindustrie te waarborgen?

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
Financiering en investeringen aantrekken om innovatie (geavanceerde materiaaltechnologieën, groene productietechnologieën, geavanceerde multifunctionele producten) en digitalisering (e-handel, monitoring van waardeketens, bedrijfsmodellen) te bevorderen	X				
Op duurzame wijze verkregen vezeltypen gebruiken	X				
Textiel ontwerpen met het oog op circulariteit (duurzaam, herstelbaar, gemakkelijk uit elkaar te halen, recycleerbaar)	X				
Productieprocessen toepassen waarbij	X				

	<b>Heel belangrijk</b>	<b>Belangrijk</b>	<b>Niet zo belangrijk</b>	<b>Niet belangrijk</b>	<b>Ik weet het niet/geen mening</b>
<b>het gebruik van gevaarlijke stoffen, de afvalproductie en het waterverbruik beperkt blijven</b>					
<b>Ervoor zorgen dat textiel dat in de EU in de handel wordt gebracht, gedurende de hele levenscyclus een bewezen kleine ecologische voetafdruk heeft</b>	X				
<b>Consumenten informeren over de ecologische en sociale impact van textiel</b>	X				
<b>Marktdeelnemers informeren over de ecologische en sociale impact van textiel in de hele waardeketen</b>	X				
<b>Consumenten aanmoedigen gebruik te maken van circulaire bedrijfsmodellen (bv. product-als-dienst, leasing, ontwerp op maat)</b>	X				
<b>De voorwaarden voor een toereikende stroom gerecycleerde materialen creëren (bv. inspelen op prijzen, de verzending van afval vergemakkelijken, industriële symbiose bevorderen)</b>	X				

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
De goede en duurzame werking van mondiale waardeketens waarborgen (bv. de naleving van de milieu-, mensen- en arbeidsrechten verzekeren)	x				

Als er volgens u nog andere factoren in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

maximaal 200 teken(s)

Zou uw antwoord verschillen afhankelijk van het soort textiel, namelijk kleding, huishoudtextiel of technisch textiel?

Zo ja, licht toe:

maximaal 500 teken(s)

**1.2. Welke van de onderstaande instrumenten moeten op EU-niveau prioriteit krijgen om de crisis te boven te komen en de veerkracht en de duurzaamheid van de textielindustrie te bevorderen?**

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
Technische en zakelijke bijstand verlenen om groene en digitale technologische innovatie en productontwikkeling te bevorderen					x	
Regelgeving en beleidskaders voorstellen (bv. voor nieuwe technologieën en processen)					x	

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>Bindende voorschriften vaststellen op EU-niveau om de duurzaamheid van producten te bevorderen</b>					X	
<b>Van de lidstaten eisen dat zij de verplichte uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel (en schoeisel) implementeren</b>					X	
<b>Ervoor zorgen dat kmo's sneller toegang hebben tot financiering</b>					X	
<b>De ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van duurzame textielproductie (bv. ontwerp, productontwikkeling) bevorderen</b>					X	
<b>Meetbare verplichte criteria voor overheidsopdrachten invoeren door middel van sectorale wetgeving en toezicht op de uitvoering ervan</b>					X	
<b>Het gebruik van economische instrumenten (bv. belastingen) ondersteunen en aanmoedigen</b>					X	
<b>Vrijwillige milieukeurmerkinstrumenten bevorderen</b>				X		
<b>Consumenten sensibiliseren om de markt voor duurzaam textiel te ondersteunen</b>					X	

*Als er volgens u nog andere mogelijkheden in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:*

*maximaal 200 teken(s)*

**1.3. Welke van de volgende technologieën zal volgens u het meeste bijdragen aan een concurrerende en duurzame textielsector in de EU?**

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>Geavanceerde fabricage (bv. computerondersteunde fabricage, automatisering, robotica)</b>				X		
<b>Maatwerk, productie op aanvraag en virtualisatie (bv. digitale tweelingen, bodyscanners, 3D-printers)</b>					X	
<b>Automatische sortering van textielafval op vezeltype en -kleur</b>					X	
<b>“Fibre-to-fibre”-recycling van afval van één vezeltype (bv. 100 % katoen, 100 % polyester enz.)</b>					X	
<b>“Fibre-to-fibre”-recycling van gemengde vezels (bv. polykatoen enz.)</b>					X	
<b>Open-kringlooprecycling van textiel tot hoogwaardige niet-textielproducten</b>			X			
<b>Digitaal paspoort/digitale tags (bv. lezen van materiaalstaat, chemische inhoud van producten)</b>					X	
<b>Productie van innovatief technisch en slim textiel</b>				X		

*Als er volgens u nog andere technologieën in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:*

*maximaal 200 teken(s)*

## 2. CIRCULAIRE ECONOMIE IN DE TEXTIELSECTOR VAN DE EU

### 2.1. Overzicht — volledige waardeketen

2.1.1. *Welke aspecten van circulariteit in de waardeketen moeten volgens u prioritair worden toegepast?*

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>Textielproducten ontwerpen die duurzaam, gemakkelijk te herstellen, gemakkelijk uit elkaar te halen en gemakkelijk te recyclen zijn</b>					X	
<b>De milieueffecten van de textielproductie verkleinen</b>					X	
<b>Trage mode (“slow fashion”) bevorderen (en daarmee het tempo van de kledingconsumptie vertragen)</b>					X	
<b>Circulaire bedrijfsmodellen bevorderen zodat producten langer en vaker door één of meerdere consumenten worden gebruikt tot ze niet langer geschikt zijn voor gebruik</b>					X	
<b>Hersteldiensten en het recht van consumenten op reparatie waarborgen</b>					X	
<b>Transparante, traceerbare en geverifieerde informatie voor consumenten en bedrijven (bv. over het gehalte aan bepaalde materialen en chemische stoffen of over ecologische en sociale aspecten) waarborgen</b>					X	
<b>Ervoor zorgen dat ongebruikte textielproducten (bv. niet-verkochte kledingstukken) niet worden gestort of verbrand</b>					X	
<b>Gebruikte kledingstukken/textielproducten en de weefsels waaruit zij bestaan transformeren tot nieuwe kleding (omwerken)</b>					X	
<b>Vezels terugwinnen uit textielafval en ze gebruiken om nieuwe textielproducten te</b>					X	

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
vervaardigen (“fibre-to-fibre”-recycling)						
Vezels terugwinnen uit textielafval en ze gebruiken om andere producten te vervaardigen (downcycling)			x			

Als er volgens u nog andere mogelijkheden in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

maximaal 500 teken(s)

## 2.2. Grondstoffen

2.2.1. Welk aspect van de selectie van grondstoffen moet volgens u prioriteit krijgen om duurzaamheid te bevorderen?

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
Het gebruik van op duurzame wijze verkregen/geproduceerde vezeltypen in de EU en wereldwijd bevorderen (bv. door middel van certificering)					x	
Informatie over het milieuprofiel van verschillende vezeltypen en textielproducten beschikbaar stellen					x	
De prijs van gerecycleerde vezels concurrerender maken ten opzichte van de prijs van primaire vezels (bv. door middel van economische instrumenten)					x	

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>De inconsistente definities/indeling van afval/niet-afval/secundaire grondstoffen/einde-afval in de lidstaten aanpakken</b>				X		
<b>Het gebruik van secundaire grondstoffen vergroten door de kwaliteit/veiligheid/duurzaamheid van uit gerecycleerd materiaal vervaardigd(e) garen en weefsels te waarborgen</b>					X	
<b>De kennis van ontwerpers over de kenmerken en functionaliteit van uit gerecycleerd materiaal vervaardigd(e) garen en weefsels verbeteren</b>				X		
<b>De geringe vraag van eindgebruikers (huishoudens en overheidsinstanties) naar gerecycleerd materiaal in kleding en textiel aanpakken</b>			X			

Als er volgens u nog andere aspecten in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

maximaal 200 teken(s)

## 2.3. Productieprocessen

2.3.1. Welke van de onderstaande acties moeten prioriteit krijgen om milieuvriendelijkere productieprocessen te bevorderen?

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>De hoeveelheid vezel-/textielafval verminderen door middel van</b>				X		



	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>efficiëntere productie- en confectieprocessen</b>						
<b>Van productieprocessen afkomstige emissies in het water, de bodem en de lucht verminderen</b>					X	
<b>Het gebruik van gevaarlijke stoffen vermijden/beperken</b>					X	
<b>Hernieuwbare energie gebruiken en energie-efficiëntie bevorderen in productiefaciliteiten</b>					X	
<b>Hergebruik van water in productiefaciliteiten bevorderen</b>					X	
<b>De interactie tussen belanghebbenden in de productieketen verbeteren om de duurzaamheid van productieprocessen te vergroten</b>					X	

Als er volgens u nog andere acties in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 200 teken(s)*

## 2.4. Productontwerp

2.4.1. *Hoe belangrijk, relatief gezien, zijn volgens u de volgende productkenmerken om de transitie naar een meer circulaire economie mogelijk te maken?*

(Kies voor elk kenmerk een van de volgende opties: heel belangrijk, belangrijk, niet zo belangrijk, niet belangrijk, geen mening)

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
<b>Technische duurzaamheid en informatie over de</b>	X				

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
verwachte levensduur					
Minder gevoelig voor trends, meer nadruk op tijdloze ontwerpen	X				
Herstelbaarheid: beschikbaarheid van informatie over het herstellen van het product		X			
Herstelbaarheid: productontwerp dat onderhoud en herstelling mogelijk maakt en beschikbaarheid van reserveonderdelen		X			
Informatie over de milieueffecten van het product gedurende de volledige levenscyclus, vanaf de grondstoffen tot aan het hergebruik en de verwijdering	X				
Herbruikbaarheid: opwaardeerbaarheid, modulariteit, flexibiliteit qua grootte en vorm		X			
Minder hulpbronnen nodig voor het onderhoud (bv. moet minder vaak worden gewassen, kan op lagere temperatuur)	X				

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
worden gewassen, is gemakkelijk te strijken/hoeft niet te worden gestreken enz.)					
Recycleerbaarheid: gemakkelijk uit elkaar te halen, minder gemengde vezels, vermijden van chemische stoffen die recycling bemoeilijken, informatie over materialen en gehalte aan chemische stoffen	X				
De aanwezigheid van gevaarlijke stoffen vermijden	X				
Hoger gehalte aan gerecycleerde weefsels of vezels	X				
Hoger gehalte aan natuurlijke of duurzaam gekweekte vezels	X				

Als er volgens u nog andere kenmerken in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 200 teken(s)*

2.4.2. Hoe kunnen de milieueffecten van van kleding/textiel afkomstige microplastics het beste worden aangepakt zonder andere milieuproblemen te veroorzaken?

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>Minder synthetische vezels en meer natuurlijke vezels gebruiken in textielproducten</b>					X	
<b>Productieprocessen ondersteunen en ontwikkelen waarmee het verlies van vezels van producten kan worden beperkt</b>					X	
<b>Microplastics opvangen in wasmachines/wasdroogcombinaties/droogtrommels</b>					X	
<b>Maatregelen op het gebied van ecologisch ontwerp ontwikkelen, zoals essentiële eisen per vezeltype (bv. filamenten, stapelvezels) die een beperkt verlies van vezels waarborgen</b>					X	
<b>Producten voorzien van een label waarop wordt aangeven hoeveel microplastics zij afgeven</b>					X	
<b>Technologieën ondersteunen om microplastics van slib te scheiden in afvalwaterzuiveringsinstallaties</b>					X	
<b>De oorzaken van het vrijkomen van microplastics via onderzoek achterhalen en technische oplossingen identificeren en ontwikkelen om het probleem op te lossen</b>					X	

Als er volgens u nog andere maatregelen in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 200 teken(s)*

Hebt u nog andere opmerkingen in verband met productontwerp?

*maximaal 500 teken(s)*

## 2.5. Consumptiegedrag

2.5.1. Hoe belangrijk, relatief gezien, zijn volgens u de volgende maatregelen om duurzaam consumptiegedrag op EU-niveau te bevorderen?

(Kies voor elke maatregel een van de volgende opties: heel belangrijk, belangrijk, niet zo belangrijk, niet belangrijk, geen mening)

	<b>Heel belangrijk</b>	<b>Belangrijk</b>	<b>Niet zo belangrijk</b>	<b>Niet belangrijk</b>	<b>Ik weet het niet/geen mening</b>
<b>Informatie verstrekken aan consumenten (bv. over de verwachte levensduur van kleding/textielproducten, de herstelbaarheid, het correcte gebruik, de naleving van de mensenrechten en de ecologische voetafdruk)</b>	x				
<b>Consumenten meer vertrouwd maken met het milieukeurmerk van de EU voor textielproducten en schoeisel</b>		x			
<b>Kopers beter beschermen tegen foute en misleidende informatie in milieuclaims (greenwashing)</b>	x				
<b>In de hele EU bewustmakingscampagnes, onderwijs en opleidingen ter bevordering van het gebruik van duurzaam textiel organiseren en overconsumptie (snelle mode ("fast fashion")) aanpakken</b>	x				
<b>Platforms/websites gericht op het herstellen van kleding/textiel oprichten/ondersteunen</b>		x			
<b>Nieuwe bedrijfsmodellen onder</b>		x			

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
de aandacht brengen en stimuleren (bv. voor het delen of huren van textiel)					
De regels inzake wettelijke en commerciële garanties verbeteren (en consumenten hiervan meer bewust maken) en de bewijslast bij de producenten/verkopers leggen in plaats van bij de consument				x	
Economische stimuleringsmaatregelen voor de aankoop van duurzaam/circulair textiel bevorderen (bv. door middel van verschillende belastingtarieven naargelang de hulpbronnen efficiëntie van producten)	x				

Als er volgens u nog andere maatregelen in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 200 teken(s)*

2.5.2. Welke van de volgende bedrijfsmodellen die aan de circulaire economie bijdragen, hebben volgens u het grootste potentieel voor economische levensvatbaarheid en opschaling? (Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (klein potentieel) tot 5 (groot potentieel).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>Kwaliteitsvolle duurzame producten met een hoge persoonlijke waarde verkopen (bv. deels door de klant ontworpen of op maat van de consument gemaakt)</b>					X	
<b>Terugname en opnieuw verkopen van producten van eigen merk</b>					X	
<b>Detailhandel in tweedehandsartikelen (van producten van anderen)</b>					X	
<b>Leasing/verhuur aan consumenten (bv. abonnementen voor babykleding)</b>					X	
<b>Consumer-to-consumer uitwisseling van producten (bv. “wardrobe sharing” voor de toegang tot/het delen van kledingstukken)</b>					X	
<b>Business-to-business leasing-/verhuurdiensten (bv. textiel voor ziekenhuizen, keukens, hotels)</b>					X	
<b>Herstel- en retoucheerdiensten</b>				X		
<b>Herontwerpen van gebruikt textiel/textielafval tot nieuwe producten</b>					X	

Als er volgens u nog andere opties in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 200 teken(s)*

Hebt u nog andere opmerkingen in verband met de consumptiefase?

*maximaal 500 teken(s)*

## 2.6. Hergebruik en recycling van post-consumptietextiel

2.6.1. Hoe belangrijk, relatief gezien, zijn volgens u de volgende obstakels voor meer hergebruik van textiel? (Obstakels voor recycling komen later aan bod.)

(Kies voor elk obstakel een van de volgende opties: heel belangrijk, belangrijk, niet zo belangrijk, niet belangrijk, geen mening)

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
Gebrek aan afzonderlijke inzamelsystemen voor post-consumptietextiel en textielafval		x			
Verzadiging van de wereldmarkten voor tweedehands textiel	x				
Te beperkte vraag van Europese bedrijven naar tweedehandskleding en -textiel	x				
Te weinig kennis van de wereldwijde markten voor tweedehandstextiel bij inzamelaars en sorteerdere	x				
Te weinig mogelijkheden voor consumenten om toegang te krijgen tot tweedehandskleding en -textiel (bv. nieuwe bedrijfsmodellen)			x		
Verlaging van de kwaliteit van nieuw textiel dat in de handel wordt gebracht	x				



	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
Dalende prijzen op de wereldmarkt voor tweedehandskleding, waardoor de economische levensvatbaarheid van de inzameling van gebruikt textiel afneemt	x				

Als er volgens u nog andere belangrijke obstakels zijn, vermeld ze dan hier:

*maximaal 200 teken(s)*

2.6.2. Hoe belangrijk, relatief gezien, zijn volgens u de volgende obstakels voor het **recycleren** van post-consumptietextielafval tot nieuw textiel in de EU?

(Kies voor elk obstakel een van de volgende opties: heel belangrijk, belangrijk, niet zo belangrijk, niet belangrijk, geen mening)

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk
Gebrek aan markten en capaciteit voor recycling van textielafval, met inbegrip van textiel-tot-textielrecycling	x			
Gebrek aan op nationaal niveau te implementeren doelstellingen voor hergebruik en recycling	x			
Niet-traceerbaarheid van (het gehalte aan) chemische stoffen in textielafval	x			
Gebrek aan capaciteit voor automatische sortering van textielafval op vezeltype en -kleur	x			
Gebrek aan gegevens over de vezelsamenstelling en	x			

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk
vezelmengsels van in de EU ingezameld textielafval				
Gebrek aan investeringen in sorteer- en recyclingtechnologieën	x			
Textielproducten die niet ontworpen zijn om gemakkelijk uit elkaar te halen of gemakkelijk te recyclen (bv. gebruik van complexe vezelmengsels)	x			
Gebrek aan nieuwe technieken die het mogelijk maken om materialen en vezelmengsels te scheiden en toch de waarde te behouden	x			
Gebrek aan economisch levensvatbare en duurzame chemischerecyclingtechnologieën speciaal voor vezelmengsels	x			
Te weinig vraag van merken/producenten naar uit gerecycleerd materiaal vervaardigd(e) garen en weefsels	x			
Ontoereikende samenwerking/uitwisseling van informatie in de waardeketen (bv. tussen merken, textielproducenten, recyclers en afvalinzamelaars)		x		
Hoge arbeidskosten in Europa voor herontwerp/upcycling/textielproductie	x			
Hoge logistieke kosten voor vervoer van afval			x	
Regelgevingsbarrières/administratieve belemmeringen voor het grensoverschrijdende vervoer van textielafval			x	

Als er volgens u nog andere belangrijke obstakels zijn, vermeld ze dan hier:

*maximaal 500 teken(s)*

Hebt u verder nog opmerkingen over factoren die de inzameling, het hergebruik en het recycleren van post-consumptietextiel kunnen bevorderen?

*maximaal 500 teken(s)*

### 3. WERELDWIJDE NALEVING, ZORGVULDIGHEIDSEISEN EN TRANSPARANTIE

**3.1. Welke van de volgende aspecten zijn volgens u doeltreffender om in de hele waardeketen duurzaamheid te bevorderen (met inbegrip van eerlijke lonen, fatsoenlijke arbeidsomstandigheden en arbeids- en mensenrechten)?**

(Kies voor elk aspect een van de volgende opties: heel belangrijk, belangrijk, niet zo belangrijk, niet belangrijk, geen mening)

	<b>Heel belangrijk</b>	<b>Belangrijk</b>	<b>Niet zo belangrijk</b>	<b>Niet belangrijk</b>	<b>Ik weet het niet/geen mening</b>
<b>Betere integratie van sociale duurzaamheid in de EU-criteria voor groene overheidsopdrachten voor textiel en doelstellingen bepalen voor groene overheidsopdrachten voor textiel in de lidstaten</b>	x				
<b>Betere integratie van sociale duurzaamheid in textielproducten en schoeisel met het milieukeurmerk van de EU, en consumenten meer vertrouwd maken</b>	x				

	<b>Heel belangrijk</b>	<b>Belangrijk</b>	<b>Niet zo belangrijk</b>	<b>Niet belangrijk</b>	<b>Ik weet het niet/geen mening</b>
<b>met het milieukeurmerk van de EU</b>					
<b>Bevordering van geharmoniseerde certificering van duurzaam geproduceerd textiel, met inbegrip van naleving van de leidende beginselen inzake bedrijfsleven en mensenrechten van de VN</b>	x				
<b>Publiek-private partnerschappen die gericht zijn op meer duurzaamheid, met inbegrip van arbeids- en mensenrechten in de hele waardeketen</b>	x				
<b>Europese merken/producenten aanzetten om vrijwillige overeenkomsten aan te gaan om meer verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de arbeidsomstandigheden aan het begin van de keten, arbeidsrechten, werkzekerheid enz.</b>	x				

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
Zorgen voor een betere handhaving van de hoofdstukken inzake handel en duurzame ontwikkeling van vrijhandelsovereenkomsten met derde landen	x				
Specifieke richtsnoeren inzake textiel opstellen ter aanvulling van de horizontale zorgvuldigheidsregels van de EU in het komende <a href="#">initiatief inzake duurzame corporate governance</a> , met aandacht voor milieubescherming, mensenrechten en arbeidsrechten				x	
Wetgeving die ervoor zorgt dat textiel dat in de Europese handel wordt gebracht, is geproduceerd met inachtneming van minimumnormen voor mensen- en arbeidsrechten	x				
Toezicht op de naleving door bedrijven van de OESO-richtsnoeren inzake de zorgvuldigheidseisen voor textiel	x				

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Niet belangrijk	Ik weet het niet/geen mening
<b>EU-financiering voor externe maatregelen en ontwikkeling inzetten voor projecten op het gebied van sociale inclusie, milieubewustzijn enz.</b>	x				
<b>Bevordering van beste praktijken en uitwisseling ervan tussen merken, producenten en recyclers in de wereldwijde waardeketens</b>	x				
<b>Zorgen voor consistente definities van afval/niet-afval in het kader van de inzameling van gebruikt textiel</b>		x			

Als er volgens u nog andere maatregelen in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 500 teken(s)*

### **3.2. Welke van de volgende instrumenten moeten prioriteit krijgen om ervoor te zorgen dat ingevoerde textielmaterialen en -producten aan de wettelijke eisen van de EU voldoen?**

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>Richtsnoeren inzake de wettelijke eisen van de EU voor de invoer van goederen, met inbegrip van vrijhandelsovereenkomsten</b>						X
<b>Douanecontroles — markttoezicht</b>					X	
<b>Economische stimulansen voor het naleven van duurzaamheidsnormen</b>					X	
<b>Gebruik van tracerings technologieën</b>					X	
<b>Samenwerking met onlinemarktplaatsen</b>				X		

Als er volgens u nog andere instrumenten in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 500 teken(s)*

**3.3. Welke van de onderstaande maatregelen moeten prioriteit krijgen om ervoor te zorgen dat afzonderlijk ingezameld post-consumptietextiel in de EU wordt verwerkt en behandeld met inachtneming van de zorgvuldigheidseisen op het gebied van de afvalhiërarchie, milieubescherming, mensen- en arbeidsrechten, en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden in derde landen?**

(Geef voor de onderstaande keuzemogelijkheden een cijfer van 1 (lage prioriteit) tot 5 (hoge prioriteit).)

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>De lidstaten verplichten te rapporteren over de verwerking en uiteindelijke bestemming van afzonderlijk ingezameld post-consumptietextiel en textielafval</b>					X	
<b>Een door een derde partij gecontroleerde gedragscode</b>					X	

	1	2	3	4	5	Ik weet het niet/geen mening
<b>opstellen voor actoren die post-consumptietextiel inzamelen en verwerken, met inbegrip van controle op de gepaste behandeling van textiel dat naar derde landen wordt uitgevoerd</b>						
<b>Verplichtingen voor exporteurs specificeren om ervoor te zorgen en te controleren dat textielafval dat naar derde landen wordt uitgevoerd, op milieuhygiënisch verantwoorde wijze wordt beheerd</b>					X	
<b>Specifieke richtsnoeren inzake textiel ontwikkelen voor inzamelaars en verwerkers van post-consumptietextiel, onder andere wat de naleving van de milieuregels en de sociale omstandigheden verderop in de keten betreft, ter aanvulling van de horizontale zorgvuldigheidsregels van de EU in het komende initiatief inzake duurzame corporate governance</b>					X	
<b>Een vrijwillige overeenkomst met de sector van post-consumptietextiel opstellen inzake milieuvriendelijke en sociaal verantwoorde inzameling en verwerking van post-consumptietextiel, met aandacht voor elementen verderop in de keten</b>			X			
<b>Economische stimulansen voor het naleven van duurzaamheidsnormen door inzamelaars en verwerkers</b>					X	
<b>Onderwijs en opleiding op het gebied van de zorgvuldigheidseisen</b>					X	



	1	2	3	4	5	<b>Ik weet het niet/geen mening</b>
<b>EU-criteria voor het onderscheid tussen gebruikte of tweedehandskleding en textielafval ontwikkelen</b>			x			

Als er volgens u nog andere maatregelen in aanmerking moeten worden genomen, vermeld ze dan hier:

*maximaal 500 teken(s)*

### Facultatieve aanvullende opmerkingen

Indien u verdere informatie, opmerkingen of suggesties (die relevant zijn voor het toepassingsgebied van deze openbare raadpleging) wilt toevoegen, kunt u dat hier doen:

*maximaal 2000 teken(s)*

Indien u ondersteunende documenten wilt uploaden, kunt u dat hier doen:

Alleen bestanden van formaat pdf,txt,doc,docx,odt,rtf zijn toegestaan

## **Toelichting**

### **(Bijlage bij Nederlandse reactie op de consultatie EU textielstrategie)**

Dit document is de toelichting op de ingevulde consultatie van de EU textielstrategie door Nederland.

#### **1. TEXTIEL, EEN BELANGRIJKE SECTOR VAN DE EU-ECONOMIE DIE EEN GROTE ROL SPEELT IN HET HERSTEL**

##### 1.1

- Financiering en investeringen aantrekken om innovatie en digitalisering te bevorderen vinden wij belangrijk als het daarbij gaat om het bevorderen van duurzame/groene innovatie en digitalisering.
- “Ervoor zorgen dat textiel dat in de EU in de handel wordt gebracht, gedurende de hele levenscyclus een bewezen kleine ecologische voetafdruk heeft”: Nederland vraagt de Europese Commissie om onderzoek te doen naar mogelijkheden voor een verplicht duurzaamheidslabel, en daarbij onder andere te kijken naar WTO-compatibiliteit.
- “De goede en duurzame werking van mondiale waardeketens waarborgen”: belangrijk om niet alleen te waarborgen, maar goede en duurzame werking verder te stimuleren op vlak van milieu- commerciële en sociale thematiek. Het stellen van concrete doelstellingen op deze thema's is daarbij nuttig, evenals het ervoor beschikbaar stellen van (ontwikkelings)financiering.

##### 1.2

- Technische, zakelijke, maar ook financiële bijstand verlenen ten behoeve van digitale technologische innovatie en productontwikkeling vinden wij belangrijk als het daarbij gaat om duurzame/groene technologische innovatie en productontwikkeling. Belangrijk om bij deze bijstand ook te denken aan ondersteuning van partijen in productielanden buiten de EU.
- In den brede zijn wij voorstander van regelgeving en beleidskaders op het terrein van textiel, (incl. productieprocessen en –technologieën) om duurzaamheid van de textielketen te bevorderen.
- Ervoor zorgen dat kmo's sneller toegang hebben tot financiering vinden wij belangrijk als het daarbij gaat om verduurzaming.
- Wij zijn voorstander van regelgeving op het terrein van textiel op o.a. UPV en eco-design (waaronder verplicht percentage recyclaat). We pleiten ervoor dat textiel als een van de eerste productgroepen wordt aangepakt onder de herziene Ecodesign richtlijn (onderdeel van Sustainable Products Initiative).
- Een verplicht Europees duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem (in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel) zou de consument direct en eenvoudig inzicht kunnen geven in de duurzaamheid van de kleding die hij koopt. Daarom vragen we de Europese Commissie om onderzoek te doen naar mogelijkheden voor een dergelijk verplicht label.

##### 1.3

- Geavanceerde fabricage kan nuttig zijn om de textielsector in de EU te bevorderen, maar wat ons betreft is het bevorderen van duurzaamheid in de textielsector wereldwijd van het grootste belang.

- Wij zijn voorstander van gesloten-kringlooprecycling, open-kringlooprecycling moet dus in principe alleen bevorderd worden als er (nog) geen andere opties zijn, waarbij lock-in situaties moeten worden voorkomen.
- Productie van innovatief technisch en slim textiel van groot belang zolang dit inhoudt dat duurzaamheid in de textielketen wordt bevorderd.

## 2. CIRCULAIRE ECONOMIE IN DE TEXTIELSECTOR VAN DE EU

### 2.1 Overzicht – volledige waardeketen

- Wij zijn voorstander van het terugwinnen van vezels uit textielafval en ze gebruiken om nieuwe textielproducten te vervaardigen (fibre-to-fibre), ze gebruiken om andere producten te vervaardigen (downcycling) moet alleen bevorderd worden als er (nog) geen andere opties zijn, waarbij tevens lock-in situaties moeten worden voorkomen.
- Wij vinden het belangrijk dat bij het bevorderen van slow fashion niet alleen naar circulaire, maar ook naar sociale (bv. arbeidsomstandigheden, zoals leefbaar loon en kinderarbeid) en commerciële (bv. purchasing practices bedrijven) thema's wordt gekeken. Alleen door op al deze fronten actie te ondernemen en samen te werken met kledingbedrijven kan effectief worden gewerkt aan afname consumptie.
- Transparantie is van groot belang voor de aanpak van misstanden in de toeleverings- en post-consumptieketen, juist ook buiten de EU. Momenteel is er nog te weinig transparantie om misstanden effectief te bestrijden. We roepen de Commissie daarom op transparantie te bevorderen, bv. het openbaar registreren van productielocaties via de *Open Apparel Registry*,

### 2.2 Grondstoffen

- De afvaldefinitie in de Kaderrichtlijn afvalstoffen vergt verduidelijking, met name voor de betekenis van 'zich ontdoen'. Dit probleem speelt in het algemeen. Nederland is voor de ontwikkelingen van einde-afvalcriteria op Europees niveau, maar is benieuwd naar de uitwerking hiervan. Voor textiel lijkt de wens op Europese einde-afvalcriteria echter minder een rol te spelen dan bij bepaalde andere productcategorieën.

### 2.3 Productieprocessen

- Neem bij verduurzaming van productieprocessen ook (ondersteuning aan) bedrijven en overheden in productielanden mee.

### 2.4 Productontwerp

- Bij het verhogen van het gehalte aan natuurlijke vezels bij productontwerp is het belangrijk dat gekeken wordt naar de milieu-impact van deze natuurlijke vezels.
- Ook bij het verminderen van het gebruik van synthetische vezels en verhogen van het gebruik van natuurlijke vezels in textielproducten om de milieueffecten van kleding/textiel afkomstige microplastics aan te pakken zonder daarbij andere milieuproblemen te veroorzaken is het vanzelfsprekend belangrijk dat er goed gekeken wordt naar de milieu-impact van de natuurlijke vezels.
- Het is belangrijk dat de Commissie ook rekening houdt met de gezondheid van arbeiders en gemeenschappen nabij de productielocatie bij het onderwerp gevaarlijke stoffen en milieuproblemen.

### 2.5 Consumptiegedrag

- Zoals eerder genoemd vinden wij het met name van belang om een onderzoek naar een *verplicht* duurzaamheidslabel in te stellen. Een dergelijk verplicht Europees

duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem (in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel) zou de consument direct en eenvoudig inzicht kunnen geven in de duurzaamheid van de kleding die hij koopt.

- Met betrekking tot het verbeteren van de regels inzake wettelijke en commerciële garanties en de bewijslast bij de producenten/verkopers leggen plaats van bij de consument, zijn wij van mening dat dit een goed idee is om slechte kwaliteit van kleding aan te pakken.

Tegelijkertijd zien we dat het massaal gratis uitproberen en retourneren van online gekocht textiel juist leidt tot veel verkeer en verspilling en daarmee tot minder duurzaam consumptiegedrag. Om dit aan te pakken zou onderzocht kunnen worden of bijvoorbeeld de kosten van retourneren bij de consument gelegd kunnen worden.

- Wij zijn een voorstander van circulaire businessmodellen, mits ze daadwerkelijk bijdragen leveren aan vermindering van de milieudruk en aan het tegengaan van fast fashion.

## 2.6 Hergebruik en recycling van post-consumertextiel

### --- 2.6.1 ---

- Gebrek aan afzonderlijke inzamelsystemen voor textiel herkennen wij in ieder geval in Nederland niet als belangrijk obstakel, wel speelt de kwaliteit van de inzameling een rol.

- We hebben 'Te weinig kennis van de wereldwijde markten voor tweedehandstextiel bij inzamelaars en sorteerders' hoog gescoord omdat we de transparantie over wat er met tweedehands textiel gebeurt in de keten belangrijk vinden.

- Bij het obstakel 'verzadiging van de wereldmarkten voor tweedehands textiel' moet de focus liggen op het stimuleren van hergebruik binnen eigen land / de EU.

- Ook bij het obstakel 'dalende prijzen op de wereldmarkt voor tweedehandskleding' moet de focus liggen op het stimuleren van hergebruik binnen eigen land / de EU.

### --- 2.6.2 ---

- Nederland heeft doelstellingen op nationaal niveau voor hergebruik en recycling, maar we pleiten voor ambitieuze doelstellingen op Europees niveau.

- In het algemeen vinden wij traceerbaarheid / transparantie van textiel een aandachtspunt, niet specifiek op het vlak van (het gehalte aan) chemische stoffen.

- De logistieke kosten voor vervoer van afval is naar ons idee geen groot obstakel voor recycling in vergelijking met de ander genoemde obstakels.

- Er zijn ons tot nu toe geen grote administratieve belemmeringen bekend voor grensoverschrijdend vervoer binnen EU.

## 3. WERELDWIJDE NALEVING, ZORGVULDIGHEIDSEISEN EN TRANSPARANTIE

### 3.1

- Zoals eerder genoemd is het van belang om een onderzoek naar mogelijkheden voor een verplicht duurzaamheidslabel, in plaats van vrijwillig milieukeurmerkinstrument of certificering, inclusief sociale duurzaamheid, in te stellen. Nederland roept de Commissie daartoe op. Een dergelijk Europees duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem (in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel) zou de consument direct en eenvoudig inzicht kunnen geven in de duurzaamheid van de kleding die hij koopt.

- Nederland acht publiek-private samenwerking en (vrijwillige) sectorale samenwerking essentieel om de kledingindustrie verder te verduurzamen. Met name in multi-stakeholderverband kunnen bedrijven met andere partijen samenwerken aan verduurzaming. De Duitse Textilbündnis en Fair Wear Foundation zijn hierin toonaangevende initiatieven, en Nederland kan zeer positieve ervaringen delen uit het textielconvenant.

- Aangaande “Wetgeving die ervoor zorgt dat textiel dat in de Europese handel wordt gebracht, is geproduceerd met inachtneming van minimumnormen voor mensen- en arbeidsrechten” en “Toezicht op de naleving door bedrijven van de OESO-richtsnoeren inzake de zorgvuldigheidseisen voor textiel” kijkt NL uit naar het aangekondigde initiatief inzake een brede EU due diligence verplichting, als onderdeel van het Sustainable Corporate Governance Initiatief.
- Toezicht op de naleving van de OESO-richtlijnen zou volgens NL besproken moeten worden in het kader van aangekondigde EU due diligence wetgeving.
- Nederland hecht waarde aan effectieve implementatie en naleving van ambitieuze duurzaamheidsafspraken in EU-handelsakkoorden. Nederland is tevreden met de versterkte EU-inzet ten behoeve van duurzame ontwikkeling in de herziening van het EU-handelsbeleid en verwelkomt dat de Commissie het 15 punten actieplan vervroegd zal herzien. Dit ligt in het verlengde van de voorstellen in het Frans-Nederlandse non-paper over handel, duurzaamheid en sociaaleconomische ontwikkeling.
- Zorgen voor een betere handhaving van de hoofdstukken inzake handel en duurzame ontwikkeling van vrijhandelsovereenkomsten met derde landen”: NL roept daarnaast de Commissie op om technische en financiële steun te verlenen aan bedrijven en overheden in productielanden buiten de EU, zodat bedrijven daar kunnen voldoen aan de eisen van de Europese markt en de overheden betere wetten kunnen formuleren en deze kunnen handhaven, bv. door capaciteitsbouw arbeidsinspectie.
- “EU-financiering voor externe maatregelen en ontwikkeling inzetten voor projecten op het gebied van sociale inclusie, milieubewustzijn enz.”: NL roept de Commissie op haar ODA-middelen ook in te zetten voor sociale en circulaire verduurzaming in productielanden buiten de EU. Dit kan door de financiering van verduurzamingsprojecten van kledingbedrijven i.s.m. lokale partijen, NGO’s en/of vakbonden, of door financiële steun te bieden aan productiebedrijven om te verduurzamen. Het is belangrijk daarbij samenwerking te zoeken met (multi-stakeholder)initiatieven als Fair Wear Foundation, bestaande programma’s en de inzet van lidstaten om de financiering zo effectief mogelijk in te zetten. Daarbij kan ook worden gedacht aan inzet via de *Team Europe Initiatives*.
- Zoals eerder aangegeven, vergt de afvaldefinitie in de Kaderrichtlijn afvalstoffen verduidelijking, met name voor de betekenis van ‘zich ontdoen’. Dit probleem speelt in het algemeen.

### 3.2

- Het is vanzelfsprekend van belang dat ingevoerde textielmaterialen en –producten aan wettelijke eisen van de EU voldoen, aanvullend is het van belang dat de EU zorgt voor de verduurzaming van textielmaterialen en –producten. Dat kan bijvoorbeeld door wettelijke eisen aan te scherpen en hierop te controleren.
- Voor het gebruik van tracerings technologieën wijzen wij op de mogelijkheid / het belang van een product passport voor textielproducten.

### 3.3

- Wat ons betreft worden sociaal verantwoorde inzameling en verwerking van post-consumertextiel, met aandacht voor elementen verderop in de keten, verplicht (in plaats van vrijwillig).
- EU-criteria voor het onderscheid tussen gebruikte of tweedehandskleding en textielafval lijken tot nu toe in mindere mate een rol te spelen in de textielketen (tov einde-afvalcriteria in andere ketens). Mogelijk zal dit een grotere rol gaan spelen als de recycle industrie opschaaft.

## Algemeen

Tot slot willen we in het algemeen de volgende punten meegeven die wij van belang achten voor de EU Textielstrategie. Wij vragen:

- Het begrip duurzaamheid moet niet alleen het milieu, maar ook mens en dier behelzen. De koppeling met sociale thema's, zoals leefbaar loon en kinderarbeid, van de textielketen is belangrijk om mee te nemen in de strategie.
- De strategie te bezien in het licht van andere relevante ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van een EU due diligence richtlijn als onderdeel van het aangekondigde Sustainable Corporate Governance initiatief.
- Een verplichte, geharmoniseerde Europese uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV).
- Ambitieuze Europese doelstellingen voor hergebruik en recycling.
- Ambitieuze producteisen, inclusief een in de tijd oplopend verplicht percentage gerecycled materiaal.
- Minimaliseren en uitfasen van gevaarlijke stoffen/chemicaliën in textiel zowel voor de gezondheid van de medewerkers in de keten als wel het milieu.
- Publiek-private partnerschappen zijn essentieel om verduurzaming te bewerkstelligen en de Commissie zou hier een rol in kunnen nemen door bv. Europese Multi-stakeholder initiatieven te stimuleren.
- Het perspectief van productielanden buiten de EU moet nadrukkelijk worden meegenomen in de strategie en deze landen (bedrijven en overheden) moeten ook ondersteuning krijgen voor verduurzaming van de textielsector, zowel in de toeleverings- als post-consumptieketen.
- Onderzoek naar een gemeenschappelijk verplicht Europees duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem waarbij de consument tijdens de aankoop kan zien wat de milieu en sociale impact van het kledingstuk is. Nederland roept de Commissie hiertoe op. Dit kan in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel en eventueel fungeren als de fysieke uiting van het product passport.
- Inzet op het ontwikkelen van recycling technologieën en capaciteit in de Europese Unie.
- Het is van belang om de e-commerce mee te nemen in de strategie. Dit gaat om de aanpak van gratis bestellen en veelvuldig retourneren (ook om vernietiging te voorkomen) en het meenemen in producteisen/UPV van textiel dat door internationale e-commerce 'ongezien' de markt op komt.
- Europees verbod op verbranding van onverkocht textiel, waarbij direct recyclen van onverkocht textiel ook als vernietiging wordt beschouwd. In een circulaire economie mag het nooit zo zijn dat een product de gebruiksfase overslaat.
- Textiel als prioriteit bij de introductie van het product passport.
- Europese monitoring middels gestandaardiseerde methodiek van textielstromen.